

306

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 7 sierpnia 1948 r.

o ordynacji wyborczej do izb rzemieślniczych.

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 19 lipca 1939 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 434) w brzmieniu dekretu z dnia 21 kwietnia 1948 r. o zmianie ustawy z dnia 19 lipca 1939 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 155) zarządzam, co następuje:

§ 1. W ustalonych w statucie izby rzemieślniczej obwodach wyborczych ustanawia się miejsca głosowania.

Miejsca głosowania znajdować się winny przynajmniej w każdym mieście powiatowym. Przy ustalaniu miejsc głosowania należy wyznaczyć przynależne do nich obszary, z uwzględnieniem podziału administracyjnego państwa na powiaty lub gminy.

§ 2. Miejsca głosowania wyznacza główna komisja wyborcza na wniosek izby rzemieślniczej nie później niż na 40 dni przed dniem głosowania.

§ 3. Jeżeli uprawniony do głosowania posiada więcej niż jedno przedsiębiorstwo, wówczas może wykonywać prawo głosowania jedynie

w tym miejscu, w którym zamieszkuje lub posiada główną siedzibę.

§ 4. Spisy osób uprawnionych do głosowania, oddzielnie dla każdego miejsca głosowania, sporządza w trzech egzemplarzach właściwa władza przemysłowa I-ej instancji.

Spis winien zawierać: a) liczbę porządkową, b) nazwiska i imiona uprawnionych do głosowania w porządku alfabetycznym, c) wiek, d) siedzibę przedsiębiorstwa, e) rodzaj wykonywanego rzemiosła, f) datę wydania uprawnienia przemysłowego.

§ 5. Nie później niż na 30 dni przed dniem głosowania, władza przemysłowa I-ej instancji prześle trzy egzemplarze spisu uprawnionych do głosowania przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej.

Nie później niż na 25 dni przed dniem głosowania, obwodowa komisja wyborcza prześle po 1 egzemplarzu spisu uprawnionych do głosowania do głównej komisji wyborczej i do miejsc głosowania.

§ 6. Minister Przemysłu i Handlu mianuje komisarza wyborczego i jego zastępcę równocześnie z zarządzeniem wyborów do izby rzemieślniczej.

§ 7. Komisarz wyborczy powołuje nie później niż na 45 dni przed dniem głosowania główną komisję wyborczą spośród osób przedstawionych przez izbę.

Komisarz wyborczy ustala liczbę członków komisji wyborczych, spełnia nadzór nad czynnościami komisji i przewodniczy głównej komisji wyborczej.

§ 8. Główna komisja wyborcza winna się składać przynajmniej z czterech członków, nie licząc przewodniczącego.

§ 9. Nie później niż na 40 dni przed dniem głosowania, główna komisja wyborcza powoła dla każdego obwodu przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej spośród osób, przedstawionych przez izbę rzemieślniczą.

§ 10. Nie później niż na 35 dni przed dniem głosowania, główna komisja wyborcza powoła członków obwodowych komisji wyborczych spośród rzemieślników, przedstawionych przez okregowy związek cechów, a w braku jego, przez dwa najliczniejsze cechy w siedzibie obwodowej komisji.

§ 11. Nie później niż na 30 dni przed dniem głosowania obwodowa komisja wyborcza powoła dla każdego miejsca głosowania miejscową komisję wyborczą spośród rzemieślników, posiadających czynne prawo wyborcze na obszarze przynależnym do danego miejsca głosowania.

§ 12. Jednocześnie z powołaniem przewodniczących i członków komisji zostaną powołani w tym samym trybie i w tej samej ilości ich zastępcy.

§ 13. Do ważności uchwał komisji niezbędna jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy oraz przynajmniej dwóch członków.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów; przewodniczący głosuje na równi z innymi członkami. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 14. Jeden z członków komisji prowadzi protokół obrad. Protokoły podpisują przewodniczący oraz członkowie komisji obecni na posiedzeniu.

§ 15. Komisarz wyborczy jest uprawniony w trybie nadzoru do żądania wyjaśnień, uchylania sprzecznych z prawem uchwał komisji lub postanowień przewodniczącego oraz usuwania lub żądania usunięcia dostrzeżonych uchybień.

Takie same uprawnienia przysługują w stosunku do miejscowych komisji wyborczych również przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej. Zarządzenia nadzorcze nie ulegają zakarzeniu.

§ 16. Komisarz wyborczy nie później niż trzydziestego dnia przed dniem głosowania ogłasza za pomocą plakatów miejsca głosowania ze wskazaniem przynależnych do nich obszarów, go-

dzin urzędowych miejscowych komisji, tudzież terminu i miejsca wyłożenia spisów uprawnionych do głosowania, sposobu wnoszenia reklamacji, zażaleń i sprzeciwów oraz terminu głosowania.

§ 17. Spisy uprawnionych do głosowania będą wyłożone w miejscach głosowania codziennie od godziny 17 do godziny 20, poczynawszy od dwudziestego piątego do dwudziestego dnia przed dniem głosowania.

W czasie wyłożenia spisów każdy zainteresowany może je przeglądać, robić z nich wyciągi oraz wnosić reklamacje.

§ 18. Reklamacje mogą być wnoszone: a) z powodu pominięcia w spisie uprawnionego do głosowania i b) z powodu wciągnięcia do spisu osoby nie uprawnionej do głosowania.

Reklamacje wnosi się na piśmie lub ustnie, ze wskazaniem dowodów. Miejscowa komisja załatwia reklamacje niezwłocznie; w razie potrzeby komisja może żądać przedłożenia uzupełnienia dowodów.

§ 19. Miejscowa komisja po załatwieniu reklamacji z powodu pominięcia uprawnionego do głosowania: a) bądź uzupełni spis uprawnionych do głosowania, b) bądź zawiadomi osobę pominiętą w spisie, że reklamacja nie została uwzględniona.

Od uchwały miejscowej komisji, nie uwzględniającej reklamacji, służy osobie pominiętej w spisie, w ciągu dwu dni od doręczenia zawiadomienia, zażalenie do obwodowej komisji, która rozstrzyga ostatecznie.

§ 20. Miejscowa komisja po załatwieniu reklamacji z powodu wciągnięcia do spisu osoby nie uprawnionej do głosowania: a) bądź zwróci reklamację jako nie uwzględnioną, b) bądź zawiadomi osobę, której reklamacja dotyczy, że będzie skreślona ze spisu uprawnionych do głosowania. Osoba, której dotyczy reklamacja, ma prawo w ciągu dwu dni od doręczenia zawiadomienia wnieść sprzeciw do miejscowej komisji.

Miejscowa komisja po zapoznaniu się z treścią sprzeciwu: a) bądź uchyli swą poprzednią uchwałę, b) bądź prześle sprzeciw, jako nie uwzględniony, obwodowej komisji, która rozstrzyga ostatecznie.

§ 21. Przewodniczący miejscowej komisji najpóźniej piętnastego dnia przed dniem głosowania prześle zażalenia i nie uwzględnione sprzeciwy obwodowej komisji.

§ 22. Obwodowa komisja wyborcza rozpoznaje do dziesiątego dnia przed dniem głosowania otrzymane zażalenia i sprzeciwy, nakazując miejscowym komisjom wprowadzenie potrzebnych zmian do spisu uprawnionych do głosowania.

§ 23. Miejscowa komisja wprowadzi najpóźniej ósmego dnia przed dniem głosowania do spisu uprawnionych do głosowania zmiany, jeśli były one zarządzone przez obwodową komisję.

Po wprowadzeniu tych zmian albo po stwierdzeniu braku zarządzeń w tej mierze, spis wy-

borców uważa się za ustalony ostatecznie i odtąd żadnych zmian czynić w nim nie wolno.

§ 24. W przeddzień głosowania spisy wyborców mają być wyłożone do publicznego przeglądu od godziny 17 do godziny 20 w miejscu głosowania.

§ 25. Listy kandydatów na radców izby wraz z równą liczbą kandydatów na ich zastępców powinny być zgłaszane oddzielnie dla każdego obwodu wyborczego pisemnie na ręce komisarza wyborczego, nie później niż dwudziestego dnia przed dniem głosowania.

Kandydatura może być zgłoszona tylko za zgodą kandydata. Stosowne oświadczenie kandydata, zaopatrzone jego podpisem, powinno być dołączone do listy kandydatów.

W braku takiego oświadczenia należy wykreślić kandydata z listy. Kandydować wolno tylko z jednej listy.

§ 26. Zgłoszenie powinno być podpisane przez:

- a) właściwą izbę rzemieślniczą lub
- b) 15 cechów mających swoje siedziby w danym obwodzie wyborczym, lub
- c) 300 rzemieślników posiadających czynne prawo wyborcze w danym obwodzie wyborczym i reprezentujących wszystkie zawody rzemieślnicze w danym obwodzie wyborczym; każda osoba fizyczna lub prawna w danym obwodzie może podpisać tylko jedną listę kandydatów.

§ 27. Zgłoszenie winno być podpisane, jak następuje:

- a) za osoby prawne podpisują osoby fizyczne upoważnione do tego statutem odnośnych osób prawnych. Oprócz tego winna być odcisnięta pieczęć danej osoby prawnej,
- b) wyborcy, podpisujący zgłoszenie listy kandydatów, powinni podać obok swojego czytelnego podpisu swój wiek, zawód rzemieślniczy i dokładny adres.

§ 28. Równocześnie ze zgłoszeniem listy kandydatów winien być wskazany mąż zaufania i jego zastępca, którzy uprawnieni są do porozumiewania się z władzami wyborczymi, składania oświadczeń w sprawie zgłoszonych list oraz do obecności na posiedzeniach obwodowych komisji wyborczych, bez prawa głosowania.

Mąż zaufania może wyznaczyć swoich pełnomocników, po jednym do każdej z miejscowych komisji wyborczych.

Pełnomocnictwo takie winno być wystawione na piśmie i potwierdzone przez przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej.

Pełnomocnicy mają prawo być obecni w lokalu głosowania w czasie głosowania i obliczania jego wyników.

§ 29. Komisarz wyborczy, po sprawdzeniu zgodności listy kandydatów z przepisami niniejszego rozporządzenia, oznacza listę liczbą według kolejności zgłoszenia; liczba ta stanowi oznaczenie listy do głosowania.

§ 30. Komisarz wyborczy winien zawiadomić męża zaufania listy, najpóźniej w ciągu dwu dni po zgłoszeniu list, o brakach i wadach dostrzeżonych w zgłoszonej liście.

Jeżeli wskazane braki i wady nie zostaną przez męża zaufania usunięte w ciągu trzech dni od dnia zawiadomienia, główna komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszonej listy i zawiadamia o swojej decyzji męża zaufania.

§ 31. Komisarz wyborczy powinien wydać pisemne potwierdzenie zgłoszenia listy kandydatów.

W potwierdzeniu tym winny być wymienione wszystkie załączniki.

§ 32. Jeżeli w danym obwodzie wyborczym została zgłoszona tylko jedna lista kandydatów, głosowanie się nie odbywa, a kandydatów zgłoszonych na tej liście uznaje się za wybranych.

§ 33. Najpóźniej 5 dnia przed dniem głosowania komisarz wyborczy ogłasza za pomocą plakatów we wszystkich miejscach głosowania danego obwodu wyborczego ważne zgłoszone listy kandydatów, z oznaczeniem ich numeracji.

§ 34. Głosowanie jest tajne.

Głosowanie w miejscach głosowania przeprowadzają miejscowe komisje wyborcze.

Głosowanie trwa od godziny 8 do 20 bez przerwy, może być jednak zamknięte wcześniej, jeżeli wszyscy wpisani na listę wyborców oddali swe głosy.

§ 35. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do ustalenia jego wyniku w lokalu głosowania będą obecni bez przerwy przewodniczący lub jego zastępca i co najmniej dwaj członkowie komisji. Oprócz tego mają prawo być obecni pełnomocnicy mężów zaufania, po jednym od każdej ważnie zgłoszonej listy kandydatów.

§ 36. W dniu głosowania nie wolno:

- a) wygłaszać przemówień, rozdawać ulotek, ani też w inny sposób agitować zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz lokalu głosowania w promieniu 100 metrów od tego lokalu,
- b) wchodzić do lokalu głosowania osobom nie biorącym udziału w głosowaniu,
- c) pozostawać w lokalu głosowania wyborcom po oddaniu przez nich głosu.

§ 37. Przewodniczący miejscowej komisji czuwa nad zapewnieniem porządku w czasie głosowania, a także nad zabezpieczeniem tajności głosowania.

Przewodniczący miejscowej komisji może:

- a) usunąć z lokalu głosowania każdego wykraczającego przeciwko przepisom porządkowym, zawartym w paragrafie poprzedzającym, nie pozbawiając go wszakże w miarę możliwości prawa oddania głosu,
- b) wydawać zarządzenia, zmierzające do zapewnienia głosującym dostępu do lokalu i urny.

W celu wykonania zarządzeń przewodniczącego, zmierzających do zapewnienia spokoju i po-

rzędu głosowania, władze bezpieczeństwa publicznego oddadzą do jego rozporządzenia straż w odpowiedniej sile.

§ 38. Przed rozpoczęciem głosowania komisja zbada, czy urna jest pusta, po czym urnę zamknie i zabezpieczy. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny otwierać nie wolno.

§ 39. Każdy uprawniony głosuje osobiście; ulomni mogą się posługiwać przy głosowaniu pomocą osoby zaufanej.

Osoby prawne głosują przez pełnomocnika. Pełnomocnikiem jest osoba fizyczna, która okaże specjalne pisemne pełnomocnictwo.

Komisja pełnomocnictwo to dołącza do protokołu głosowania. Każda osoba prawna może ustanowić dla oddania głosu tylko jednego pełnomocnika.

§ 40. Przewodniczący i członkowie miejscowej komisji mogą zażądać od głosującego, przed oddaniem przez niego głosu, ustalenia jego tożsamości. Głosujący, nie posiadający dokumentów, uznanych przez komisję za wystarczające, może się powołać na świadectwo dwóch wiarygodnych osób, znanych komisji.

Decyzja komisji w sprawie tożsamości osoby jest ostateczna.

§ 41. Głosowanie odbywa się w sposób następujący: głosujący wymienia wobec komisji swoje nazwisko i imię oraz adres, a gdy zostanie stwierdzone, że jest wciągnięty do spisu, otrzymuje urzędową kopertę. Do koperty tej głosujący wkłada za osłoną kartę wyborczą i doręcza przewodniczącemu komisji, który w jego obecności wrzuca kopertę do urny i zarządza odnotowanie oddania głosu w liście wyborców.

W lokalu głosowania mają być urządzone osłony, zabezpieczające tajność głosowania.

Kopert dostarczy miejscowym komisjom wyborczym izba rzemieślnicza.

Koperty będą sporządzone z papieru nieprzejrystego i opatrzone pieczęcią izby rzemieślniczej.

Koperty w każdym obwodzie będą jednakowego koloru i formatu.

Prócz pieczęci, koperty nie mogą być oznaczone żadnym znakiem odróżniającym.

§ 42. Karta do głosowania może zawierać jedynie liczbę porządkową, którą oznaczona jest dana lista kandydatów. Liczba ta może być napisana ręcznie lub odbita sposobem mechanicznym. Poza liczbą, na karcie głosowania nie może być żadnych innych znaków pisarskich ani dopisków. Jeżeli w kopercie znajduje się więcej niż jedna karta, a zawierają one wszystkie tę samą liczbę, głos uznaje się za ważny; jeżeli natomiast na kartach znajdują się różne liczby lub znaki pisarskie albo dopiski, głos uznaje się za nieważny.

§ 43. Głosowania przerywać nie wolno.

O godzinie 20 przewodniczący zarządzi zamknięcie lokalu głosowania. Odtąd głosować mogą ci tylko, którzy przybyli do lokalu przed godziną 20.

Gdyby na skutek wydarzeń siły wyższej nie można było odbyć lub ukończyć głosowania w dniu oznaczonym do godziny 20, komisja może zarządzić odroczenie głosowania do dnia następnego lub też przedłużyć godziny głosowania poza godzinę 20. Zarządzenie takie winno być natychmiast podane do publicznej wiadomości w sposób używany w danej miejscowości.

W razie przerwania głosowania, komisja opieczętuje akta głosowania i urnę i odda je do przechowania przewodniczącemu. Po ponownym podjęciu głosowania komisja stwierdza protokół, czy pieczęcie nie były naruszone.

§ 44. Miejscowa komisja niezwłocznie po zamknięciu głosowania przystąpi do ustalenia jego wyniku.

Ustalenie wyniku głosowania rozpoczyna się od obliczenia i zaprotokółowania ilości kopert złożonych w urnie i ustalenia liczby głosujących na podstawie notatek w ich spisie; gdyby ilość kopert w urnie różniła się od ilości głosujących, komisja poda w protokół przypuszczalną przyczynę tej niezgodności.

Po ukończeniu powyższych czynności, przewodniczący wyjmując osobno z każdej koperty karty głosowania, bada ich ważność, po czym je odczytuje; jednocześnie dwaj członkowie notują i obliczają, każdy z osobna, ilość ważnych głosów, oddzielnie dla każdej listy kandydatów.

Arkusze obliczenia głosów podpisane przez przewodniczącego i obecnych członków komisji dołącza się do protokołu.

§ 45. Karty ważne, oddane w głosowaniu, komisja opakuje i opieczętuje oraz umieści na opakowaniu napis wskazujący miejsce głosowania. Karty nieważne, tudzież karty uznane za ważne pomimo kwestionowania ich ważności przez członków komisji, będą opatrzone numerami porządkowymi i opakowane osobno; komisja poda w protokół powody uznania tych kart za ważne lub nieważne. Jeżeli powodem unieważnienia karty była wadliwość koperty, do karty takiej ma być dołączona koperta.

Zdjęcie pieczęci z opakowania, zawierającego karty do głosowania, może nastąpić tylko ra posiedzeniu obwodowej komisji, po zbadaniu, czy pieczęcie są nie naruszone.

§ 46. Nieważność karty do głosowania stwierdza miejscowa komisja.

Nieważne są karty do głosowania:

- a) wrzucone do urny bez kopert lub w kopertach nieurzędowych,
- b) wypełnione niezgodnie z przepisem § 42.

§ 47. Miejscowa komisja sporządza protokół ze swych czynności.

Protokół ma zawierać:

- a) liczbę uprawnionych do głosowania,
- b) liczbę oddanych głosów,
- c) ilość głosów nieważnych,
- d) ilość głosów zakwestionowanych,
- e) ilość głosów ważnych, osobno na każdą listę kandydatów.

Protokół wraz z arkuszami obliczenia głosów, kartami oddanymi podczas głosowania oraz spisami uprawnionych do głosowania będzie przesłany niezwłocznie obwodowej komisji.

Każdy z obecnych przy ustaleniu wyniku głosowania członków komisji wyborczej i pełnomocnicy mężów zaufania mogą zgłosić uwagi do protokołu lub przesłać je na piśmie obwodowej komisji.

§ 48. Obwodowa komisja w drugim dniu po głosowaniu przystąpi do ustalenia wyniku głosowania w obwodzie.

Obwodowa komisja zbada uchwały miejscowych komisji co do ważności lub nieważności kwestionowanych kart do głosowania i ustali ostatecznie wynik głosowania w poszczególnych miejscach głosowania.

Obwodowa komisja może w razie potrzeby wezwać przewodniczących miejscowych komisji do udzielenia wyjaśnień.

§ 49. Po ukończeniu tych czynności, obwodowa komisja sporządzi dla całego obwodu zestawienie następujących liczb:

- a) uprawnionych do głosowania,
- b) głosujących,
- c) głosów nieważnych,
- d) głosów ważnych, osobno dla każdej listy kandydatów.

Obwodowa komisja sporządzi protokół ze swych czynności.

Protokół wraz z arkuszem zestawienia i protokołami miejscowych komisji przesłany będzie głównej komisji wyborczej nie później niż w 5 dni po głosowaniu.

§ 50. Główna komisja uznaje za wybranych kandydatów, wymienionych na liście, która uzyska największą ilość ważnie oddanych głosów w całym obwodzie.

Jeżeli na listy, które otrzymały największą ilość głosów, padła równa ilość głosów, o tym, którą z tych list uznać należy za wybraną, rozstrzyga losowanie.

§ 51. Komisarz wyborczy zarządzi ogłoszenie wyniku głosowania w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

§ 52. Przewodniczący i członkowie komisji wyborczych nie otrzymują za swe czynności wynagrodzenia.

W przypadku konieczności wyjazdu w sprawach wyborów otrzymują oni diety i zwrot kosztów podróży w wysokości ustalonej dla pracowników Izby Rzemieślniczej.

Władze przemysłowe I-ej instancji mają prawo żądać od izby rzemieślniczej jedynie zwrotu wydatków rzeczowych, związanych ze sporządzeniem list wyborców.

§ 53. Wydatki połączone z przeprowadzeniem wyborów ponosi właściwa izba rzemieślnicza.

§ 54. Zarzuty przeciw ważności wyborów można wnosić za pośrednictwem głównej komisji wyborczej do Ministra Przemysłu i Handlu w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia wyniku wyborów w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

W razie niewniesienia sprzeciwu w terminie wyżej wymienionym lub odrzucenia sprzeciwu przez Ministra Przemysłu i Handlu wybory uprawomocniają się.

§ 55. Główna komisja wyborcza sporządza protokół zakończenia postępowania wyborczego.

§ 56. Po uprawomocnieniu się wyborów komisarz wyborczy wystawia dla każdego z wybranych radców i ich zastępców list wierzYTELNY, który winien zawierać: nazwisko i imię, wiek, zawód, miejsce zamieszkania oraz oznaczenie obwodu wyborczego i dzień wyborów.

§ 57. Po uprawomocnieniu się wyniku wyborów komisarz wyborczy rozwiązuje główną, obwodową i miejscową komisję wyborczą.

Akta wyborcze opieczetowane składa się do archiwum właściwej izby rzemieślniczej.

§ 58. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

w z. Eugeniusz Szyr